

East & North
FINLAND

Itä- & Pohjois-
SUOMI

Elinkeinot murroksessa- hankkeen tilannekatsaus

Itä- ja Pohjois-Suomi
ELMO

Maakunnan yhteistyöryhmä (MYR) 24.6.2019

Katja Sukuvaara, Kainuun liitto

STRENGTHENING INNOVATION IN EUROPE'S REGIONS

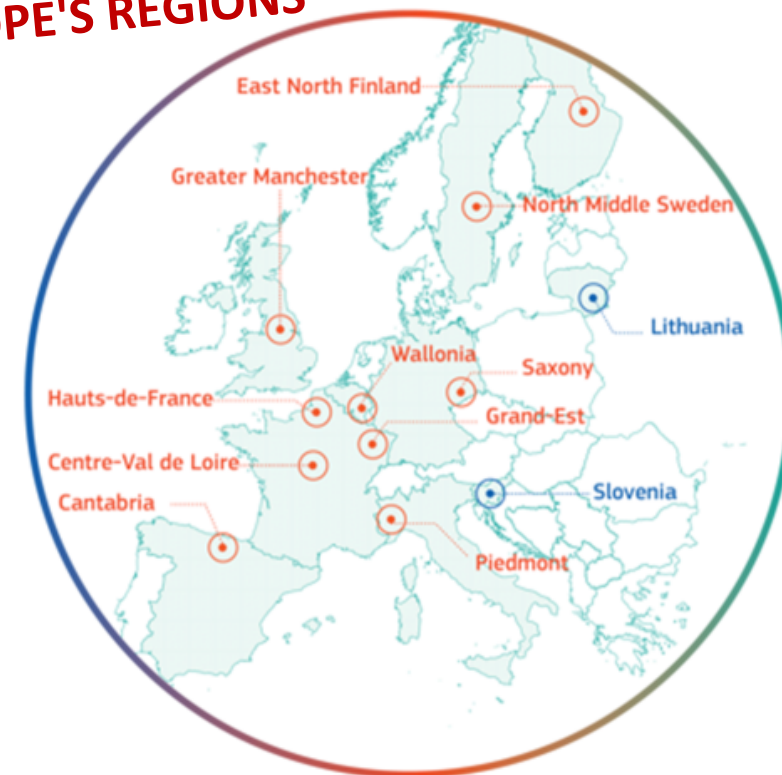
Euroopan Komissio käynnisti Elinkeinot murroksessa -pilotin tarkoituksenaan

- löytää uusia ja kehittyneitä toimintatapoja vastata elinkeinojen murrokseen - uusiutuminen
- tunnistaa parhaat älykkään erikoistumisen ratkaisut
- hakea uudenlaisia ja kehittyneitä yhteistyömalleja
 - ✓ uusiutuvat ekosysteemit
 - ✓ modernit klusterit
 - ✓ kehittyneet arvoketjut

Keskiössä ovat

*ICT ja digitaaliset ratkaisut tukemassa murrosta,
Vähähiilisyys ja energiatehokkuus toimintatavaksi*

=> **Komissio hyödyntää kokemuksia tulevan rakennerahastokauden valmistelussa**

- Hakuprosessin kautta mukana 12 aluetta eri puolilta Eurooppaa
- Itä- ja Pohjois-Suomen 7 maakuntaa = 1 alue
- Toiminta käynnistyi keväällä 2018

ELMO-pilotti: Mitä hyötyä?

- Haetaan lisäarvoa aluekehittämiseen: Aluetalouden ja työllisyyden kasvu
- Itä- ja Pohjois-Suomen 7 maakuntaa tiivistävät yhteistyötään => synergiaetua yhteistyöstä
- Avainpaikka vaikuttaa tulevan koheesiopolitiikan toteuttamisen muotoihin
- Mahdollistaa IP-alueen tarpeiden esille tuonnin EU:n suuntaan
- Parantaa IP-alueen tunnettuutta ja 'brändin' rakentamista
- Tukee yhteistä edunajamista / Brysselin EU-toimiston työtä
- Tukee verkostoitumista kansallisesti ja kv-tasolla
- Kiinnitystä rahoitukseen

ELMO-pilotti: Mitä tehdään?

- **Kaksivaiheinen toteutus:**

- vuosi 2018:

- **Laadittiin IP-alueelle yhteinen strategia** tukemaan sopeutumista talouden murrokseen
 - perustuu älykkään erikoistumisen valintoihin
 - Euroopan Komissiolta 200 000€ edestä tukipalveluja strategian laadintaan ja pilotin valmisteluun

- vuosi 2019 - 2021:

- **Pilotoidaan valittua strategian osaa**

- Komissiolta 300 000€

- **Käynnistetään strategian toimeenpano:**

- Ylimaakunnallinen koordinaatiohanke sekä maakuntien omat hankkeet tukemassa strategian toimeenpanoa ja jalkauttamista

- Keskiössä:

- 1) tulevaisuuden työpaikkojen valmistelu
- 2) innovaatio toiminnan laajentaminen
- 3) siirtyminen kohti vähähiilistä energiaa
- 4) yrittäjyyden ja yritystoiminnan edistäminen
- 5) osallistava kasvu

Tarkastellaan haasteita –
haetaan keinoja vastata
niihin

Vuosi 2020:

Onnistuneet alueet
voivat hyötyä DG
Region ja GROW
rahoituksista -
miten?

Itä- ja Pohjois-Suomen Elinkeinot murroksessa - Strategiasta käytäntöön (ELMO2 koordinaatiohanke)

- Euroopan aluekehitysrahaston (EAKR) rahoittama hanke (hakemus jätetty)
 - ✓ Toimintalinja: 2. Uusimman tiedon ja osaamisen tuottaminen ja hyödyntäminen
 - ✓ Erityistavoite: 4.1. Tutkimus-, osaamis- ja innovaatiokeskittymien kehittäminen alueellisten vahvuuksien pohjalta
- Hankesuunnitelman mukainen toteutusaika:
 - ✓ 1.4.2019 - 31.3.2021
- Kustannusarvio: 499 620 €
 - ✓ Haettava EAKR- ja valtion rahoitus: 399 696 €, kuntien rahoitus: 99 924 €
- Hallinnointi: Lapin liitto
- Tavoite: käynnistää Itä- ja Pohjois-Suomen yhteisen ELMO-strategian toimeenpano
 - ✓ IP-alueen yhteisen klusterimallin kehittäminen
 - ✓ KV-yhteistyön aktivointi: EU-yhteistyöstä voimaa kehittämiseen
 - ✓ IP-alueen yhteinen viestintä ja sidosryhmätyöskentely
 - ✓ ELMO-koordinaatio: tukemassa kokonaisuuden hallintaa

East & North
FINLAND
Itä- & Pohjois-
SUOMI

Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto
Euroopan sosiaalirahasto

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Kainuun älykkään erikoistumisen strategian toimeenpano (ELMO 2 Kainuu)

- Euroopan aluekehitysrahaston (EAKR) rahoittama hanke
 - ✓ Toimintalinja: 2. Uusimman tiedon ja osaamisen tuottaminen ja hyödyntäminen
 - ✓ Erityistavoite: 4.1. Tutkimus-, osaamis- ja innovaatiokeskittymien kehittäminen alueellisten vahvuuksien pohjalta
- Hankesuunnitelman mukainen toteutusaika:
 - ✓ alkaa 1.5.2019, päättyy 31.12.2020
- Rahoitus:
 - ✓ Myönnetty EU- ja valtion rahoitus 44 982 €
 - ✓ Suunniteltu julkinen rahoitus yhteensä: 152 620 €
- Tavoite: Edistää älykkään erikoistumisen strategian toimeenpanoa ja elinkeinojen uudistumista maakunnassa, Itä- ja Pohjois-Suomen maakuntien välillä ja kansainvälisesti.
- Hankkeen projektipäällikön rekrytointi käynnissä.

East & North
FINLAND
Itä- & Pohjois-
SUOMI

Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto
Euroopan sosiaalirahasto

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Missä mennään – seuraavat askeleet?

- ELMO-strategia valmistui 31.12.2019, julkaistu 29.1.2019
Kuopiossa ELMO kick-off -tilaisuudessa
- ELMO- strategian toimeenpano 2019 – 2021
 - Lapin liiton koordinoima ylimaakunnallinen ELMO2 - hanke (EAKR)
 - Kainuun älykkään erikoistumisen strategian toimeenpano (ELMO 2 Kainuu) –hanke (EAKR)
 - Itä- ja Pohjois-Suomen muiden maakuntien omat hankkeet
- Syksyllä 2019 ELMO-pilotin käynnistys
 - Euroopan Komissiolta 300 000 € rahoitusta (5-6 voucheria)
 - Teema: PUU – uudet tuotteet ja prosessit
 - Pilotin hallinnointi: Lapin liitto
 - Hakuohjeistus julkaistaan syksyllä

East & North
FINLANDItä- & Pohjois-
SUOMI

Itä- ja Pohjois-Suomen Elinkeinot murroksessa

Älykkään erikoistumisen strategia

https://issuu.com/ip-suomi.elmo/docs/elmo-strategia_suomi_issuu

Strategiset valinnat – yhteiset prioriteetit

- Lähtökohtina ovat Itä- ja Pohjois-Suomen
 - ✓ monialaiset arvoketjut – toisiaan täydentävä
 - ✓ Kärkenä vahvat toimialat - nousevat alat tukemassa

- Ytimessä ovat yhdessä tunnistetut temaattiset älykkäiden erikoistumisien vahvuudet
 - ✓ biojalostus ja uudet tuotteet
 - ✓ kestävä kaivannaistoiminta,
 - ✓ kemianteollisuus,
 - ✓ kestävä matkailu ja vetovoima
 - ✓ valmistava teollisuus

- Läpileikkaavat ja täydentävät älykkään erikoistumisen osaamisalueet
 - ✓ kiertotalous ja vähähiilisyys
 - ✓ ICT ja digitaalisuus
 - ✓ kestävät energiaratkaisut

- Yhteistyön vahvistamisessa ja kehittämisessä organisaatorajat ylittävä **modernin klusteritoiminnan** rakentaminen - keskiössä **yrittäjätoiminnan kasvun ja uuden yrittäjyyden kehittyminen**

KAINUUN ÄLYKKÄÄN ERIKOISTUMISEN PAINOTUKSET 2018-2021

Läpileikkaavat teemat
ja tavoitteet kaikilla
osaamisaloilla:

Kehitystä vauhdittavien
teknologiasovellusten (KET)
tuominen tuotekehitykseen
ja valmistukseen

Robottiikan, automaation
ja data-analysoinnin
hyödyntäminen

Kiertotalouden
uudet ratkaisut
ja sovellukset

Vähähiilisyys, resurssitehok-
kuus ja ilmastonmuutoksen
hillinnän ja sopeutumisen
innovaatiot

INNOVAATIOT:

TEKNOLOGIA- TEOLLISUUS

- Mittaustekniikka
- Pelit, simulaattorit
ja datakeskukset
- Metalliteollisuus

BIOTALOUS JA KAIVOSTEOLLISUUS

- Alan teollisuuden
prosessi- ja ympä-
ristömonitorointi
- Metsäbiotalous,
ruoka ja sininen
biotalous

HYVINVOINTI- JA TERVEYSALA

- Aktiviteetti-
matkailu
- Terveys, liikunta
ja urheilu

Investointeja, yrityksiä, osaamista ja teknologiaa alueelle, tuotannon
ja viennin jalostusasteen sekä volyymin kasvattaminen

Itä- ja Pohjois-Suomen Elinkeinot murroksessa – älykkään erikoistumisen strategian visio vuoteen 2023

Strategian tavoite:

- Vahvistaa elinkeinojen uusiutumiskykyä ja edistää yritysten kasvua ja kansainvälistymistä.

Toiminta-ajatus:

- Auttaa IP-alueen elinkeinoja kehittymään vahvistamalla yhteistyötä arvoketjujen rakentamisessa, uusilla rahoitusmalleilla, edistämällä kasvua sekä panostamalla yhteiseen viestintään ja markkinointiin.

Lähtökohdat:

- Yrityslähtöinen ja vuorovaikutteinen koordinointi, joka perustuu yhteisiin
[REDACTED]
- Osallistaminen ja avoimet prosessit tuovat lisäarvoa innovaatiotoimintaan.

Arvot:

- Luottamus, joustavuus, yritystoiminnan tarpeet ja inhimillinen pääoma mahdollistavat resurssien integroimisen luoden kestävän pohjan kasvulle.

ELMO – yhteyshenkilöt

Kristiina Jokelainen
kristiina.jokelainen@lapinliitto.fi

Ilari Havukainen
ilari.havukainen@lapinliitto.fi

Kaarina Mäcklin
kaarina.macklin@lapinliitto.fi

Gitte Meriläinen
gitte.merilainen@pohjois-pohjanmaa.fi

Teemu Rähä
teemu.raiha@keski-pohjanmaa.fi

Soile Juuti
soile.juuti@pohjois-savo.fi

Tomi Heimonen
tomi.heimonen@esavo.fi

Kirsi Taskinen
kirsi.taskinen@pohjois-karjala.fi

Katja Sukuvaara
katja.sukuvaara@kainuu.fi

LAPPI
Lappi on Arktisen alueen johtotähti, jonka kasvu ja hyvinvointi perustuvat luonnonvarojen ja luonnonolosuhteiden kestäväan jalostamiseen. Lappi on arktisen kiertotalouden ja arktisen kestävan matkailun edelläkävijä.

POHJOIS-POHJANMAA
Pohjois-Pohjanmaa on vetovoimainen korkean ICT- ja teknologiaosaamisen keskiittymä. Maakunnan vahvuudet ovat biotaloudessa, metalliteollisuudessa, puurakentamisessa sekä terveysteknologian TKI-osaamisessa.

KESKI-POHJANMAA
Keski-Pohjanmaa on tunnettu Biolaakso-alueestaan. Alueen runsaiden luonnonvarojen ympärille on kehittynyt monipuolinen kemian, biotalouden ja mineraalitalouden osaamiskeskittymä, jolla on vahvat yhteydet kansainväliseen kauppaan.

ETELÄ-SAVO
Etelä-Savon globaalit vahvuudet Metsä-Ruoka-Vesi luovat älykkään erikoistumisen perustan ja mahdollistavat yritysten kansainvälisen kasvun ja kilpailuedun.

KAINUU
Kainuussa on runsaat ja monipuoliset luonnonvarat, vetovoimainen asuin- ja matkailuympäristö sekä osaamista niiden hyödyntämiseen tuotteina ja palveluina. Kainuun elinkeinotoiminnan kärjet ovat biotalous, kaivannaisala, matkailu, metalliteollisuus sekä ICT- ja elektroniikka.

POHJOIS-SAVO
Pohjois-Savossa valmistetaan maailman johtavia kone- ja energiateknologian tuotteita ja palveluita. Vahvuutensa ovat lisäksi monipuolinen puuteollisuus sekä merkittävää elintarviketeollisuutta ja huippuosaamista hyvinvointiteknologiassa.

POHJOIS-KARJALA
Pohjois-Karjalassa älykäs ja kestävä kasvu perustuu innovatiivisiin teknologioihin ja materiaaleihin sekä metsäbiotalouden uusiin ratkaisuihin. Metsäbiotalouden ympärille on muodostunut kansainvälisesti tunnistettu osaamiskeskittymä.

Älykkään erikoistumisen strategia